

El secret
de l'

ojo

del
Inca

PLA LECTOR

al b a d e s

El secret de l'Ojo del Inca

Natalia Alonso

Traduit per:
Maria Quiles Ruiz

EDELVIVES
COMUNITAT VALENCIANA

abans de la lectura

1 **Observa** la coberta i **contesta** les preguntes següents.

Quin és el títol del llibre?

Qui n'és l'autor?

Describeu la imatge que hi apareix.

2 **Marca** quin d'aquests fenòmens penses que té lloc en la història que llegiràs. **Explica** quin element de la coberta t'ha ajudat a saber-ho.

huracà incendi eclipsi

3 **Escriu** de quin tipus d'història creus que es tracta. De misteri, de ciència-ficció, policíaca, de màgia, de suspens, d'aventures, de fantasia... Per què ho creus?

4 Llig la contracoberta i **respon**.

A quin país ocorren els fets de la història?

Qui en són els protagonistes?

Inventa quina podria ser la veritat sobre l'antiga cultura huatacachi que vol saber Germán.

Què vol dir que es tracta d'una aventura «trepidant»?

5 Germán Castell és antropòleg. **Explica** què creus que estudia l'antropologia.

6 Llig la biografia de l'autora. Què t'hi resulta més curiós?

durant la lectura

1 **Escriu** el nom del personatge que correspon en cada cas.

_____ és una xiqueta de 12 anys.

_____ és el germà major.

_____ va descalç, porta un ponxo marró i uns collars de llavors. Té els ulls negres i els peus peluts.

_____ és guapíssim. Té un somriure preciós i les dents molt blanques.

_____ és antropòleg i qualsevol cosa que té més de dos mil anys li sembla una joia.

_____ és rossa i presumida.

_____ és el més menut.

2 **Ordena** els germans Castell segons l'edat que tenen de major a menor.

Aymara Antu Itai Sabina

3 Al llarg del primer capítol, Aymara avança fets que ocorraran més endavant en la història. **Localitza** una de les tres vegades que ho fa, **copia** l'oració que diu i **indica** la pàgina en què apareix.

4

Quan Aymara diu: «Un llamp li podia caure dues vegades a una mateixa persona?», a què es refereix? Amb quin altre membre de la seua família té relació? **Raona** la resposta.

5

Marca només les afirmacions vertaderes.

- La família Castell ha anat a Bolívia de vacances.
- L'excrement humà que troben a la selva no és d'una persona de la zona.
- Sabina troba a la selva un tros de la bandana de Winnie-the-Pooh que portava el seu pare.
- El fum del *mapacho* ajudarà els xiquets a trobar el seu pare amb proves i enigmes que hauran de resoldre.

6

En el fragment del llibre que has llegit apareixen molts noms d'animals. **Copia'n** dos de cada tipus.

Mamífers: _____

Insectes: _____

Rèptils: _____

durant la lectura

- 1 **Explica** què conté el quadern de bitàcola que Huasca mostra als xiquets. Qui l'ha escrit?

- 2 Quin d'aquests pobles és posterior als altres tres? **Encercla'l**.

inques aimares quítxues tihuanacos

Els pares dels germans Castell seguien la pista d'un altre poble antic.

Escriu-ne el nom.

- 3 **Classifica** les paraules següents segons si són pistes del primer enigma del fum o del segon. Després, **escriu** la solució de cada enigma.

plata desert blanc trens salat fred òxid silenci

Pistes del primer enigma	Pistes del segon enigma

Primer enigma: _____

Segon enigma: _____

4

Completa aquesta fitxa amb informació sobre Aurelio Calafate.

Nom: _____

Edat: _____

Càrrec: _____

Universitat: _____

Autor d'un llibre sobre _____

Coautor d'un llibre sobre _____

5

Escriu a qui correspon la descripció següent i què pensen sobre ell Huasca, Aymara i la resta. Per què en sospiten?

És un home normal i alt. Porta una gorra de color roig i una gasa a la cara.
És de Madrid.

durant la lectura

- 1 **Escriu** per què creus que el capítol desé s'anomena «Amb la lent d'una càmera».

- 2 **Explica** el significat de l'expressió «buscar una agulla en un paller».

- 3 **Marca** a quin volcà es dirigeix el grup després que el fum els parle a la sala de màquines del cementiri de trens.

Tunupa

Licanbur

Explica com arriben a la conclusió que han d'anar a aquest volcà i no a l'altre.

- 4 Qui coneixen les xiquetes en la posada d'Uyuni? Què els diu que fa a Bolívia? **Explica-ho.**

5

Aymara diu que el Salar d'Uyuni és el paisatge més impressionant que ha vist mai. **Busca'n** una fotografia i **apega-la** ací.

Descriu la imatge del Salar d'Uyuni que has apegat i compara-la amb la descripció que se'n fa en el llibre.

6

Escriu a què fan referència aquestes paraules bolivianes.

Mamacha: _____

Salar: _____

Chullpa: _____

durant la lectura

- 1 **Completa** la taula amb informació sobre les Ilacunes on es dirigeix el grup.

Nom	Hedionda	Colorada
Característica destacada		
Motiu pel qual és així		

- 2 Quan consulten el registre de la Reserva d'Avaroa no hi troben els noms de Germán Castell, Tom Sawyer ni Aurelio Calafate. Així i tot, estan convençuts que el pare dels xiquets ha estat a la reserva. **Explica-ho.**

- 3 Com és l'illa del Pescado? Per què hi van? **Escriu-ho.**

4 **Escriu** a què correspon cadascuna de les pistes que dona el fum en el quart enigma.

Forats en una muntanya: _____

Fred i calor alhora: _____

Tio: _____

Quina és la solució? On han d'anar? _____

5 **Escriu** el significat d'aquests preceptes inques.

Ama Sua: _____

Ama Llulla: _____

Ama Quella: _____

6 Qui és Toño realment? Com se n'adonen? **Explica-ho.**

durant la lectura

- 1** **Escriu** si les afirmacions següents són vertaderes o falses i **corregeix** les falses.

Sabina i Aymara es troben amb Toño per casualitat quan són a Uyuni.

Després d'estar a Uyuni, el grup continuarà buscant Germán Castell a Tiahuanaco.

Un antic professor de l'institut de Sucre els ajuda a trobar la solució del cinqué enigma del fum.

Tots els habitants de l'Altiplà parlen espanyol.

A la comissaria de Sucre Huasca descobreix que ell i Itai estan en busca i captura.

La dona de l'hotel de Sucre on s'allotjaven decideix delatar-los i avisa la policia.

Escapen de Sucre disfressats de bolivians.

2 **Escriu** les pistes que els dona el fum perquè vagen al jaciment de Cal Orcko.

3 **Marca** l'afirmació sobre el jaciment de Cal Orcko que no és correcta.

- És el jaciment de petjades fossilitzades més gran del país.
- Té la mateixa superfície que sis camps de futbol.
- S'hi troba la caminada més llarga de dinosaure.

4 **Explica** com descobreixen que el pare dels germans Castell ha estat a Cal Orcko.

5 **Investiga** sobre l'origen de la festa de carnestoltes i explica per què és una festa «religiosa i pagana alhora».

durant la lectura

- 1 **Escriu** qui són aquests personatges i com ajuden el grup.

Tesa: _____

Edmundo: _____

Liliana: _____

- 2 **Completa** la taula a partir de la informació del llibre.

Mare de Déu espanyola	Mare de Déu boliviana

- 3 **Explica** com saben que Germán Castell ha estat a Oruro.

4 **Explica** cadascuna de les pistes que els dona el fum perquè vagen al llac Titicaca.

aigua dolça casses flotants vaixells de juncs fronteres

5 Torna a llegir de la pàgina 163 a la 166 i **copia** quatre paraules compostes que hi apareixen.

6 Per què Amaru és l'home dels mil ulls? **Respon.**

7 **Escriu** com diries tu l'expressió «estar a la lluna de Paita» i **explica** què significa.

durant la lectura

- 1 Qui eren els dos homes que aparegueren a casa d'Amaru dues setmanes abans? **Respon** i **resumeix** el que ocorre mentre estan a casa d'Amaru.

- 2 Quan senten unes ales que baten desproporcionadament, Aymara diu «el front arrufat d'Amaru no em va ajudar a tranquil·litzar-me». **Explica** què indica el gest d'arrufar el nas.

- 3 Què veu Amaru que indica mala sort? **Escriu** dues coses més que conegues que se solen interpretar com senyals de mala sort.

- 4 Per què Amaru els dona cordes i ulleres de busseig abans d'anar-se'n? **Explica** quan les utilitzen i per a què.

5

Marca només les afirmacions que són vertaderes.

Els huatacachis tenen por que, si els troben, els facen abandonar la seua manera de viure.

L'amulet amb forma d'ull era un homenatge a l'ull de l'inca, al qual adorava el poble dels uros.

L'Ojo del Inca era una llacuna al voltant de la qual només hi havia tres cases senzilles.

L'amulet mostra a Sabina l'entrada a la cova on es troben el seu pare i Aurelio.

6

Contesta aquestes preguntes sobre Toño i Aurelio.

Quin era el seu pla?

El duen a terme com havia previst? Per què?

Què els ocorre al final de la història?

després de la lectura

- 1 Escribe un breu resum de cada part de la història.

- 2 En la recerca del seu pare, els germans Castell fan un llarg viatge arreu de Bolívia. **Copia** els llocs següents en l'ordre en què els visiten els personatges de la història.

Ilacuna Colorada Ilac Titicaca Sucre Cal Orcko
cementiri de trens d'Uyuni Oruro volcà Tunupa
Ilacuna Hedionda illa del Pescado mines de Potosí

3 Quin dels llocs anteriors de Bolívia t'agradaria visitar? **Escriu-ne** el nom i **explica** per què.

4 Els germans Castell han resolt tots els enigmes del fum i han visitat cadascun dels llocs que els ha indicat. **Tria** un lloc famós del món i **inventa** quatre pistes que podria donar el fum per a descobrir-lo.

5 Els personatges de Huasca i Amaru tenen una cosa en comú. **Explica** amb les teues paraules què és un xaman.

després de la lectura

- 6 Qui signa com «Tom Sawyer» en la història? Saps d'on ve aquest nom? **Investiga i explica-ho.**

- 7 T'has fixat en tots els menjars típics de Bolívia que tasten els germans Castell? **Ratlla** els quatre menjars que no apareixen en el llibre.

empanades saltenyes *cebiche* *tamales*

guaiaba te de coca xili *choclo*

alpaca hummus uica *palta*

- 8 Saps què és el *choclo*? En valencià es pot dir de dues maneres diferents. **Desxifra** el codi i substitueix cada nombre per la lletra corresponent per a descobrir-les.

A	B	C	D	E	L	M	O	R	S	T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

2 6 1 11 4 5 7 8 9 8 4 1 3 10 1

De quina de les dues maneres ho dius tu?

9

Relaciona aquestes paraules del llibre amb el sinònim corresponent.

eixordador	guerrer
inversemblant	sensat
arrogant	ensordidor
aguerrit	espantat
espaordit	enfavat
assenyat	costós
ancestral	increïble
ardu	orgullós
embadalit	antic

A quina categoria gramatical pertanyen les paraules anteriors?

10

Al llarg de la història apareixen paisatges molt diferents. **Escriu** el significat d'aquestes paraules que fan referència a la morfologia del terreny. Si et cal, consulta el diccionari.

Esplanada: _____

Altiplà: _____

Precipici: _____

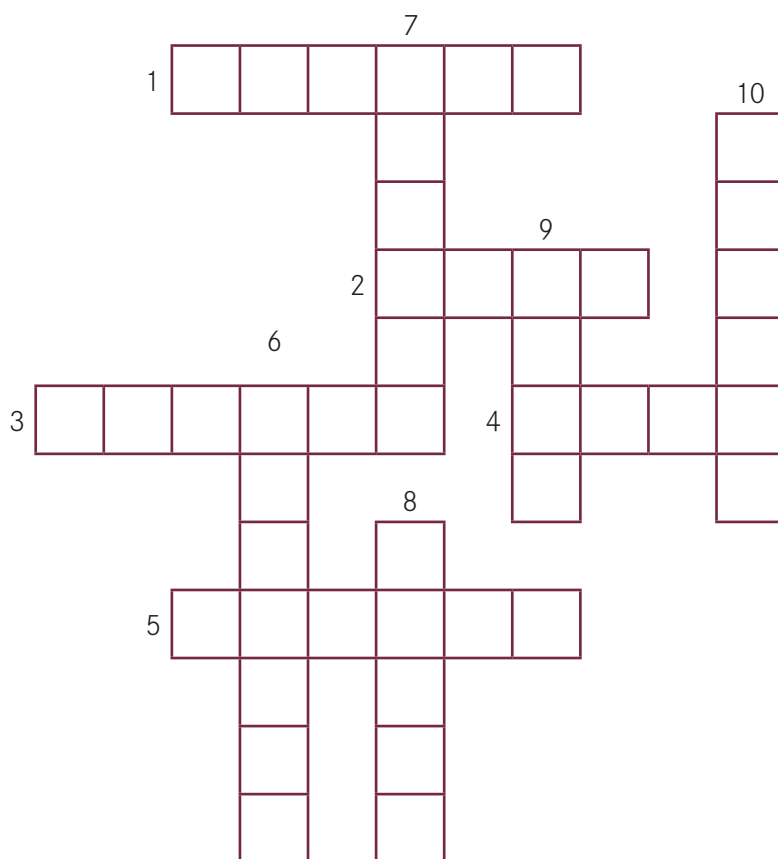
Tossal: _____

després de la lectura

11 Troba en la sopa de lletres deu paraules que tenen a veure amb la història i **copia-les**.

E	H	U	A	T	A	C	A	C	H	I	S
H	A	L	D	I	C	L	R	O	U	N	A
I	F	U	S	V	P	I	S	T	A	C	U
S	E	C	R	E	T	C	N	E	D	A	R
T	O	S	A	R	U	X	O	T	I	X	I
L	M	E	N	I	T	A	M	U	L	E	T
S	I	G	O	T	E	M	C	R	A	U	R
B	U	R	E	A	D	A	L	E	C	I	O
U	T	E	S	T	O	N	O	F	U	M	D
P	E	S	I	C	G	U	I	C	R	E	J
A	N	T	R	O	P	O	L	O	G	I	A
S	E	O	S	R	I	N	E	P	A	F	T

12 **Escriu** dues oracions amb paraules de la sopa de lletres anterior. Utilitza'n almenys tres en cada una.

13**Resol** els mots encreuats amb noms de personatges del llibre.**Horitzontal**

1. Xaman amic del pare dels germans Castell.
2. Germà major d'Aymara.
3. Narradora de la història.
4. Nom amb què es presenta Antonio Aguirre.
5. Nom del pare dels germans Castell.

Vertical

6. Segrestador del pare dels germans Castell.
7. Germana d'Aymara.
8. Nom de l'home dels mil ulls.
9. Germà menut d'Aymara.
10. Ajudant de Huasca.

després de la lectura

- 14** Penses que s'hauria de revelar l'existència dels huatacachis? **Justifica** la resposta.

- 15** Escriu un final alternatiu per a la història.

Inventa el teu propi relat d'aventures

- 1 La història d'*El secret de l'Ojo del Inca* transcorre en un país amb molta riquesa natural, cultural i arqueològica. **Tria** un lloc on ambientar el teu relat i **descriu-lo**. Pot ser un lloc real o fantàstic.

- 2 Què mou els personatges a embarcar-se en l'aventura de la història? Busquen algun objecte o persona? Intenten resoldre un misteri? **Explica'n** la motivació.

taller d'escriptura

- 3** En qualsevol història el protagonista o protagonistes tenen un o diversos antagonistes que en dificulten la missió. **Escriu** les característiques d'aquest personatge o personatges. No oblidis **explicar** també les seues raons per a comportar-se com es comporten.

- 4** **Planifica** la teua història.

Què passa?		
On passa?		
Quan passa?		
Per què passa?		
Personatges	Principals	
	Secundaris	

5

Ja tens tots els elements de la teua història d'aventures. Ara només queda redactar-la. Recorda estructurar el relat en plantejament, nus i desenllaç. Endavant!

taller d'escriptura

Títol de l'obra: _____

Autor o autora: _____

Il·lustrador o il·lustradora: _____

Collecció: _____

Sèrie: _____

Editorial: _____

Any de publicació: _____

Nombre de pàgines: _____

Resol les següents qüestions sobre el narrador de la novel·la.

- En quina persona està narrada la història? Posa un exemple que ho indique.

- Qui és el narrador?

- Quin tipus de narrador és?

- Quin és l'espai on ocorre història? És real o fantàstic?

fitxa de lectura

- Quants dies passen aproximadament des del principi de la història fins al final? Com ho saps?

- Classifica els personatges de la història en protagonistes, antagonistes i secundaris.

Protagonistes	Antagonistes	Secundaris

- Què és el que més t'ha agradat de la història? I el que menys?

- A qui recomanaries aquest llibre? Per què?
